

นโยบายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (ประเภทหนังสือ)
งานสารสนเทศและห้องสมุดสตางค์ มงคลสุข คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

1. ความเป็นมาของงานสารสนเทศและห้องสมุดสตางค์ มงคลสุข

1.1. ประวัติความเป็นมา

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เริ่มก่อตั้งห้องสมุดของคณะฯเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2501 โดยขณะนั้นเป็น "ห้องสมุดโรงเรียนเตรียมวิทยาศาสตร์การแพทย์" ต่อมาในปี พ.ศ. 2503 เมื่อโรงเรียนเตรียมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็น คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ สังกัดมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ห้องสมุดจึงเปลี่ยนฐานะจากห้องสมุดของโรงเรียนฯ เป็น "ห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์" สถานที่ตั้งของห้องสมุด เดิมอยู่ในคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ ถนนศรีอยุธยา ซึ่งเป็นที่ตั้งของคณะเภสัชศาสตร์ในปัจจุบัน

เมื่อคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ ย้ายจากที่ตั้งเดิม มายังถนนพระรามที่ 6 ห้องสมุดได้ย้ายมายังสถานที่ใหม่ โดยอยู่ที่ชั้น 2 และ 3 ของตึกฟิสิกส์ และได้เริ่มเปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2511 ซึ่งเป็นวันที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิดตึกใหม่ของคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ ต่อมามหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ เปลี่ยนชื่อเป็นมหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2512 ห้องสมุดจึงใช้ชื่อว่า "ห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล" และเปลี่ยนชื่อเป็น "ห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์" พร้อมกับการเปลี่ยนชื่อของคณะ เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2512 ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2519 ประชุมคณบดีได้มีมติให้ใช้ชื่อห้องสมุดว่า "ห้องสมุดสตางค์ มงคลสุข" เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่ศาสตราจารย์ ดร. สตางค์ มงคลสุข คณบดีท่านแรกผู้ก่อตั้งคณะวิทยาศาสตร์

ต่อมา เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2529 มหาวิทยาลัยมหิดลได้ยกฐานะ กองห้องสมุด สังกัดสำนักงานอธิการบดี ขึ้นเป็นสำนักหอสมุด และมีคำสั่งให้โอนย้ายห้องสมุดคณะ/สถาบันต่างๆ มาอยู่ภายใต้สังกัดสำนักหอสมุดด้วย ดังนั้น สำนักหอสมุดจึงได้ทำการโอนย้ายข้าราชการทั้งหมดของห้องสมุดสตางค์ มงคลสุข ไปขึ้นกับสำนักหอสมุด รวมทั้งย้ายบุคลากรจำนวนหนึ่งไปปฏิบัติงาน ณ สำนักหอสมุดศาลายา ตั้งแต่นั้นมา ห้องสมุดสตางค์ มงคลสุข จึงมีฐานะเป็นห้องสมุดสาขาของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล แต่ยังคงได้รับการสนับสนุนและช่วยเหลือด้านงบประมาณจากคณะวิทยาศาสตร์ ในการจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ต่างๆ รวมทั้งวัสดุสิ่งพิมพ์ หนังสือ วารสาร ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ระบบคอมพิวเตอร์ วัสดุการและเงินช่วยเหลือบุคลากร อย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา 17 ปี

และต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2546 ในสมัยที่ ศาสตราจารย์ ดร. พรชัย มาตั้งคสมบัตินี้ ดำรงตำแหน่งอธิการบดี และ ศาสตราจารย์ ดร. อมเรศ ภูมิรัตน ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะวิทยาศาสตร์ ที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายของสำนักหอสมุด ได้มีมติให้คณะสามารถดำเนินการบริหารงานห้องสมุดได้เอง ด้วยมติดังกล่าว คณะวิทยาศาสตร์ซึ่งมีความพร้อม จึงขออนุมัติเข้าบริหารงานห้องสมุดสตางค์ มงคลสุข และขอรับบุคลากรห้องสมุดบางส่วน ที่มีความประสงค์จะปฏิบัติงานต่อ ณ ห้องสมุดสตางค์ มงคลสุข

โอนย้ายมาสังกัดสำนักงานคณบดี คณะวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้ ได้รับอนุมัติให้เริ่มดำเนินการได้ ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2546 เป็นต้นไป

1.2. วิสัยทัศน์

มุ่งมั่นที่จะเป็นห้องสมุดวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีชั้นนำแห่งหนึ่งของอาเซียน

1.3. พันธกิจ

สร้างความเป็นเลิศทางด้านบริการสารสนเทศ เพื่อการศึกษาและวิจัยในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2. วัตถุประสงค์ของการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

- 2.1. เพื่อจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน และการวิจัยของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- 2.2. เพื่อจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ทันสมัย มีคุณค่าทางวิชาการ และเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- 2.3. จัดหาและรวบรวมหนังสือตำราวิชาการที่เป็นผลงานของอาจารย์และบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์ มหิดลที่เป็นประโยชน์แก่การเรียน การสอนและการวิจัยของคณะ
- 2.4. วางแผนและควบคุมการใช้งานงบประมาณในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศในวงเงินที่ได้รับการจัดสรร

3. ผู้รับผิดชอบการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

- 3.1. บรรณารักษ์ผู้รับผิดชอบงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (ประเภทหนังสือ)
- 3.2. คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด

4. วิธีการจัดหา

4.1. การจัดซื้อ

- 4.1.1. ผู้มีสิทธิในการเสนอซื้อ ประกอบด้วย นักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- 4.1.2. การเสนอซื้อ สามารถเสนอดำเนินการได้ ดังนี้
  - เสนอซื้อผ่านเว็บไซต์ห้องสมุด (<https://stang.sc.mahidol.ac.th/bookreq/>) หรือดำเนินการแบบฟอร์มเสนอซื้อหนังสือที่ห้องสมุด
  - จัดทำบันทึกข้อความเสนอซื้อ หรือ อีเมล มายังห้องสมุด
  - คัดเลือกจากงานมหิดล พญาไทบู๊คแฟร์ กิจกรรม Book Shopping Day หรือกิจกรรม Mini Bookfair ประจำปีที่ห้องสมุดจัด

- คัดเลือกจากเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์หรือร้านหนังสือ รวมถึงหนังสือที่ร้านค้านำมาเสนอคัดเลือก

4.2 การได้รับถ้อยแถลง/ขอรับบริจาค

หนังสือที่ได้รับถ้อยแถลง/ขอรับบริจาค จะเป็นหนังสือที่จัดพิมพ์และเผยแพร่โดย หน่วยงาน รัฐบาล รัฐวิสาหกิจ องค์กรต่างๆ รวมถึงบุคคลที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก รวมถึงสิ่งพิมพ์ที่มีผู้แสดงความจำนงค์มอบให้ห้องสมุด

ช่องทางในการได้รับสิ่งพิมพ์ ประกอบด้วยช่องทางต่างๆ ดังนี้

- ผู้แต่ง ผู้จัดพิมพ์ หรือผู้เผยแพร่มอบให้แก่ห้องสมุด ทางไปรษณีย์หรือนำมามอบให้ด้วยตนเอง
- ห้องสมุดติดต่อขอรับบริจาคจากผู้แต่ง ผู้จัดพิมพ์ หรือผู้เผยแพร่
- คัดเลือกจากหนังสือที่มีผู้บริจาคให้ศูนย์รับบริจาคหนังสือและวารสาร ห้องสมุดสตางค์ มงคลสุข

การได้รับถ้อยแถลงหรือขอรับบริจาค จะต้องไม่มีเงื่อนไขในการได้รับถ้อยแถลงหรือขอรับบริจาคใดๆ ทั้งสิ้น หากผู้บริจาคมอบให้ห้องสมุด โดยมีเงื่อนไข จะต้องมีการพิจารณาโดย คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดทุกครั้ง

5. แหล่งงบประมาณและการจัดสรรงบประมาณ

- 5.1. งบประมาณประจำปีที่ได้รับการจัดสรรจากคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- 5.2. งบรายได้จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

6. เกณฑ์การคัดเลือกหนังสือ

การคัดเลือกตำราวิชาการและหนังสืออ่านทั่วไปเข้าห้องสมุด จะมีคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ในการคัดเลือก โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

- 6.1 ครอบคลุมและมีความสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียน การสอน การวิจัยของคณะฯ
- 6.2 การจัดซื้อทรัพยากรต้องมีสัดส่วนที่สมดุลกับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร และหากมีงบประมาณจำกัด ผู้เสนอซื้อจะต้องผู้เรียงลำดับความสำคัญเพื่อประกอบการพิจารณา
- 6.3 สามารถสนองตอบและตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ
- 6.4 เนื้อหาที่เหมาะสมกับระดับอุดมศึกษา เป็นประโยชน์ ให้ความบันเทิงในเชิงสร้างสรรค์แก่ผู้ใช้บริการและไม่ขัดต่อจารีตประเพณีของสังคม
- 6.5 คัดเลือกตำราวิชาการและหนังสืออ่านทั่วไปที่เป็นฉบับพิมพ์ใหม่ล่าสุดเท่านั้น
- 6.6 ผู้ที่แต่งตำราวิชาการและหนังสืออ่านทั่วไปนั้น จะต้องเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ และมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้นๆ

- 6.7 การจัดหาต้อง **ไม่ซ้ำซ้อน** กับห้องสมุดอื่นๆ ในมหาวิทยาลัย หรือซ้ำซ้อนกับรายการในฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) ที่มีการบอกรับ **ยกเว้น** กรณีที่เป็นตำราวิชาการและหนังสืออ่านทั่วไปที่มีความต้องการใช้หรือควรมีไว้ที่ห้องสมุด จะมีการพิจารณาโดยคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดเป็นกรณีๆไป
- 6.8 รูปเล่มมีสภาพสมบูรณ์และเหมาะสมแก่การให้บริการ ดังนี้
- 6.8.1 เป็นตัวเล่มจริง ไม่ใช่ตัวเล่มที่ถ่ายเอกสารจากต้นฉบับ
  - 6.8.2 ภายในตัวเล่มไม่มีรอยขีดเขียน การเน้นข้อความ หรือการขีดเส้นใต้
  - 6.8.3 สภาพปกสมบูรณ์ ไม่มีรอยฉีกขาด ขำรุด
  - 6.8.4 กระดาษไม่เหลืองกรอบ
  - 6.8.5 ไม่มีเชื้อราหรือมีความเปียกชื้น
- 6.9 จำนวนเล่ม (Copy) ที่ควรมีในห้องสมุด จะคัดเลือกโดยพิจารณาจากปริมาณการใช้ของฉบับพิมพ์ (Edition) ที่มีก่อนหน้านั้น หรือ พิจารณาจากจำนวนนักศึกษาหรือการเสนอแนะของอาจารย์ประจำรายวิชานั้นๆ

เอกสารอ้างอิง

- คณะทำงานฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา. (2553). “แนวทางการจัดทำนโยบายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ สำหรับห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา”. กรุงเทพฯ: คณะทำงานฯ.
- งานสารสนเทศและห้องสมุดสตางค์ มงคลสุข. (2554) “การจัดตั้ง "งานสารสนเทศและห้องสมุดสตางค์ มงคลสุข" ในสังกัดสำนักงานคณบดี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2546” สืบค้นเมื่อ 11 เมษายน 2560, จาก <https://stang.sc.mahidol.ac.th/about/history4.php>.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. สาขาวิชาศิลปศาสตร์. (2554) การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 1 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.